

CIMERA

Europa i Cuba, camí cap al desgel de les relacions

Representants de Brussel·les i l'Havana es reuneixen demà a la capital cubana

La Unió Europea i Cuba inicien demà una ronda de negociacions a l'Havana. L'objectiu és posar els fonaments per a un diàleg polític que els ha de conduir cap a la firma d'un acord de cooperació.

NÚRIA SEGURA INSA

BARCELONA. Mentre que els Estats Units continuen amb la seva postura de mà dura amb Cuba, la Unió Europea (UE) ha obert la porta al desgel de les relacions polítiques amb el govern caribeny. Demà representants de la UE i Cuba es trobaran a l'Havana per iniciar un diàleg polític que té com a finalitat subscriure un acord de cooperació. Amb això es vol superar la política europea de Posició Comuna, establerta unilateralment per Brussel·les el 1996 i que impedia que la UE tingués cap relació política amb l'Havana.

Què ha portat la Unió Europea a fer aquest canvi? Els experts coincideixen que se n'ha de fer una lectura en clau de diplomàcia llatinoamericana: Cuba és un país protegit en aquell entorn. A finals de gener l'Havana va acollir la Cimera de Caps d'Estat i de Govern de la Comunitat d'Estats Llatinoamericans i Caribenys (Celac), i hi van assistir pràcticament tots els mandataris de la regió.

“Es tracta d'una política de normalització i estandardització per part d'Europa, ja que és estrany que no tinguí relacions amb Cuba, però sí amb les monarquies del golf Pèrsic”, destaca Francesc Bayo, investigador de l'Institut Complutense de Estudios Internacionales (ICEI), en declaracions a l'ARA. A més, recorda que la UE manté relacions comercials amb tota l'Amèrica Llatina. En tot cas, una situació que aconsella a Brussel·les moure peça.

El primer pas cap al desgel, però, la UE ja el va fer el 2008 quan va reprendre les converses amb Cuba. Això ha comportat que quinze països de la Unió hagin establert relacions bilaterals amb l'Havana. Ara mateix la UE és el segon soci comercial de l'illa i el segon proveïdor de les importacions cubanes (20%). No obstant això, encara impera la Posició Comuna que impedeix que la UE, en bloc, mantingui relacions amb l'Havana i arribi a un acord de cooperació, com ha fet amb altres països de la regió.

Per la seva banda, Cuba busca ara noves formes de finançament per la crisi econòmica que pateix Veneçuela, el seu primer soci comercial. En aquest context, el 29 de març el règim va anunciar que facilitaria l'entrada d'inversió estran-

gera per dinamitzar l'economia. Tanmateix, les companyies estrangeres que operin al país hauran de fer equip amb empreses estatals i hauran de contractar treballadors a través de les agències públiques. Joan Antoni Guerrero, periodista i escriptor del blog sobre Cuba *Punt de vista*, creu que aquesta reforma és un pas més cap a “l'establiment d'un capitalisme autoritari”. “No es deixa invertir als ciutadans cubans de dins i fora i es busca la participació de socis capitalistes externs per fer negocis dins de l'illa”. A més, opina que l'acord entre la UE i Cuba només beneficiarà “la classe econòmica europea”.

Reconeixement internacional

Des de l'ICEI, Bayo argumenta que, amb el possible acord amb la UE, Cuba “busca normalitzar la seva situació a l'escena internacional i explicar al món que només hi ha un país amb el qual té problemes: els Estats Units”.

A part de la nova llei d'inversió, d'ençà que Raúl Castro va arribar al poder, el 2006, el règim ha aprovat una sèrie de mesures que a escala internacional han estat vistes com un símptoma d'obertura. Entre aquestes mesures hi ha una reforma migratòria que facilita la mobilitat als cubans de dins i fora del país i l'aixecament de la prohibició que impedia als ciutadans comprar cotxes nous i mòbils, o muntar el seu propi negoci. El bloguer Joan Antoni Guerrero opina que són mesures “estètiques” per oferir una imatge d'obertura, però que en realitat “la situació ha anat a pitjor i hi ha cente-

LES REFORMES A L'ILLA, DECISIVES
Cuba ha aprovat canvis que, per exemple, permeten als ciutadans tenir mòbils (foto), comprar cotxes nous i obrir el propi negoci. Aquestes reformes han estat imprescindibles perquè Brussel·les accepti canviar la posició respecte a l'illa. ALEJANDRO ERNESTO / EFE

Reformes La UE vol donar un vot de confiança a les reformes de Cuba

nars de detencions arbitràries”. En tot cas, són precisament aquestes mesures les que han portat Brussel·les a buscar un acord de cooperació. “Es tracta de reforçar-les amb un vot de confiança”, diu Bayo.

Per la seva banda, Alejandro González, antic pres polític i membre de l'Observatori Cubà de Drets Humans, assegura que no entén que “Europa, que és el bressol dels drets

humans, tingui aquesta posició amb Cuba, on no es respecten drets fonamentals com les llibertats d'associació, expressió i manifestació”. Admet que vol un “diàleg pacífic” amb Cuba, però quan es respectin aquests drets: “No es pot parlar amb qui no escolta, ni es pot donar tot a canvi de res”.

La qüestió dels drets humans és un tema que també preocupa a la UE. “De la mateixa manera que volem donar suport a la reforma i modernització de Cuba, hem plantejat constantment els problemes de drets humans”, ha destacat recentment Catherine Ashton, la cap de la diplomàcia europea.

L'immobilisme dels EUA

Washington continua ferm amb el seu bloqueig a Cuba. Bayo explica que es deu al fet que per als EUA “és un tema domèstic” per la gran quantitat de dissidents que hi ha al país i que han donat suport a aquestes mesures. “La Casa Blanca no aixecarà el bloqueig fins que Cuba faci unes reformes més vistoses i, per exemple, s'hi celebrin unes eleccions democràtiques”, assenyala Bayo. No obstant, dins dels Estats Units les coses estan canviant. Unes enquestes recents mostren ara que més del 50% de la població voldria que el seu govern normalitzés les relacions amb Cuba. —

Willy Meyer PARLAMENTARI EUROPEU DE LA COMISSIÓ D'AFERS EXTERIORS

“L'acord amb Cuba resoldrà una excepcionalitat dins la UE”

● **La UE es disposa a negociar un diàleg polític per firmar un acord de cooperació amb Cuba. Quina lectura en fa?**

Que vol dir resoldre d'una manera definitiva una excepció que hi ha a la UE, ja que Cuba és l'únic país del món amb el qual Brussel·les té la política de Posició Comuna.

● **Quins beneficis traurà la UE d'aquest possible acord?**

És un diàleg polític recíproc i no hi ha cap intenció final. Hi hauria beneficis només en el cas que hi hagués alguna intenció.

● **Per què s'ha decidit iniciar ara el diàleg?**

Per diferents motius, però principalment per l'important paper que té Cuba en la integració regional,

com s'ha vist amb la seva presidència de la Celac i per les reformes econòmiques i socials que ha fet. A més, jo crec que el pitjor que es pot fer en la política internacional és el ridícul, i no pot ser que, mentre se celebra a l'Havana la reunió de la Celac, la Unió Europea continuï amb la seva política de Posició Comuna.

● **Un dels motius adduïts per la UE per justificar la Posició Comuna va ser la violació dels drets humans a Cuba. ¿Aquesta situació ha canviat amb Raúl Castro?**

En qüestió de drets humans tots n'hem d'aprendre de tots. A mi m'agradaria, per exemple, que a Europa el dret de l'habitatge i al treball fos un dret real.